

საქართველოს
სოციალურ მუშაკთა ასოციაცია

სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსი

2009

კოდექსი მიღებულია 2005 წლის 25 ოქტომბერს
საქართველოს სოციალურ მუშაკთა ასოციაციის მიერ

ასოციაციის სამუშაო ჯგუფი:

მაია მგელიაშვილი, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი

სალომე ნამიჭეიშვილი, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი

შორენა საბაგლიშვილი, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი, ფსიქოლოგიის
მეცნიერებათა კანდიდატი

მარინა უშვერიძე, სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი, სოციალური სამუშაოს
მაგისტრი, სახელმწიფო მართვის მაგისტრი

ნათია ფარცხალაძე, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი, ექიმი, გარემოსა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მაგისტრი

ნინო შატბერაშვილი, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი

ია შეყრილაძე, სოციალური სამუშაოს მაგისტრი

პრეამბულა

სოციალური სამუშაოს ძირითად მისიას წარმოადგენს ადამიანთა კეთილდღეობის ამაღლება და მოსახლეობის ძირეული მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, ამასთან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სოციალურად დაუცველი ფენების კეთილდღეობაზე ზრუნვა. სოციალური სამუშაო დიდ ყურადღებას უთმობს როგორც ყოველ ცალკეულ ინდივიდზე ზრუნვას, ასევე მთელი საზოგადოების კეთილდღეობის უზრუნველყოფას.

სოციალური მუშაკები ხელს უწყობენ სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრებას თავიანთი კლიენტების სახელით და მათთან ერთად. სოციალური სამუშაოს კონტექსტში სიტყვა “კლიენტი” გულისხმობს ცალკეულ ინდივიდებს, ოჯახებს, ადამიანთა ჯგუფებს, ორგანიზაციებსა და საზოგადოებას. სოციალური მუშაკები განსაკუთრებული ყურადღებით ეკიდებიან კულტურულ და ეთნიკურ მრავალფეროვნებას და ებრძვიან დისკრიმინაციას, ჩაგვრას, სიღარიბესა და სოციალურ უსამართლობას. სოციალური სამუშაო ხორციელდება უშუალო პრაქტიკით, საზოგადოების ორგანიზებით, საზოგადოების დაუცველ ფენათა ინტერესების დაცვით, სოციალური და პოლიტიკური ქმედებებით, სოციალური პოლიტიკის შექმნითა და განხორციელებით, საგანმანათლებლო ინიციატივებით, კვლევითა და შეფასებით. სოციალური მუშაკები ცდილობენ თითოეულ ინდივიდში გააძლიერონ უნარ-ჩვევები იმისათვის, რათა მან შეძლოს საკუთარი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება. სოციალური მუშაკები ასევე ცდილობენ ორგანიზაციებისა და საზოგადოებრივი ინსტიტუტების პასუხისმგებლობის გაძლიერებას სოციალურად დაუცველი ფენების მიმართ. სოციალური სამუშაოს პროფესიის მისია ეყრდნობა საზოგადოების ძირითად ფასეულობათა ერთობლიობას. სოციალური მუშაკები საზოგადოების დაუცველი ფენების დასახმარებლად:

- ახდენენ სერვისის მიწოდებას
- ხელს უწყობენ სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრებას

- იცავენ თითოეული ინდივიდის ღირსებას
- ამკვიდრებენ საზოგადოების ერთიანობას
- ახდენენ ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობების მნიშვნელობის აქცენტირებას

სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსის მიზანი

პროფესიული ეთიკა არის სოციალური სამუშაოს საფუძველი. სოციალურ მუშაკთა ვალდებულებას წარმოადგენს პროფესიის ძირითადი ფასეულობების, ეთიკური პრინციპებისა და სტანდარტების დაცვა. ამ სტანდარტებით უნდა ხელმძღვანელობდეს თითოეული სოციალური მუშაკი თავის პროფესიულ საქმიანობაში. ეთიკის კოდექსის შესაბამისად უნდა იქცეოდნენ არა მხოლოდ პროფესიონალი სოციალური მუშაკები, არამედ ყოველი სტუდენტი თუ პრაქტიკანტი, რომლის საქმიანობაც სოციალური სამუშაოს სფეროში ხორციელდება.

საქართველოს სოციალურ მუშაკთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსი ემსახურება ექვს მიზანს:

1. კოდექსი საზს უსვამს იმ ძირითად ფასეულობებს, რომლებზეც არის დამყარებული სოციალური სამუშაოს მისია.
2. კოდექსი ამკვიდრებს იმ ეთიკური სტანდარტების ერთობლიობას, რომლებითაც უნდა იხელმძღვანელოს თითოეულმა სოციალურმა მუშაკმა თავის პროფესიულ საქმიანობაში.
3. კოდექსი ეხმარება სოციალურ მუშაკებს პროფესიულ ვალდებულებათა კონფლიქტის ან ეთიკური გაუგებრობების სწორად გადაჭრაში.
4. კოდექსი განსაზღვრავს სოციალური სამუშაოს ეთიკურ სტანდარტებს, რომელთა შესრულებზეც პასუხისმგებელია სოციალური მუშაკი მოსახლეობის მიმართ.

5. კოდექსი ახალბედა სოციალურ მუშაკებს გააცნობს სოციალური სამუშაოს მისიას, ფასეულობებს, ეთიკურ პრინციპებსა და ეთიკური სტანდარტებს.
6. კოდექსი აერთიანებს სოციალური მუშაკის ქცევის შესაფასებელ სტანდარტებს.

კოდექსი გვთავაზობს ფასეულობების, პრინციპებისა და სტანდარტების ერთობლიობას, რომლებიც გამოიყენება ეთიკური პრობლემების წამოჭრის შემთხვევაში გადაწყვეტილების მიღებისა და ქცევის წარმართვისათვის. იგი არ იძლევა მზა რეცეპტს იმისათვის, თუ როგორ უნდა მოიქცნენ სოციალური მუშაკები ნებისმიერ კონკრეტულ სიტუაციაში. ეთიკურ პასუხისმგებლობას ადგილი აქვს ადამიანთა შორის არსებული ნებისმიერი ურთიერთქმედებისას, როგორც პირადი და საოჯახო, ასევე საზოგადოებრივი და პროფესიული ურთიერთობებისას. ეთიკის კოდექსი არ აკონკრეტებს, თუ რომელი ფასეულობანი, პრინციპები და სტანდარტები არის ყველაზე მნიშვნელოვანი და რას უნდა მიენიჭოს უპირატესობა კონფლიქტურ სიტუაციაში. თითოეულ სოციალურ მუშაკს სხვადასხვაგვარი წარმოდგენა აქვს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს ფასეულობების, ეთიკური პრინციპებისა და სტანდარტების რანჟირება იმ შემთხვევებში, როდესაც ადგილი აქვს ამ ფასეულობათა და პრინციპებს შორის კონფლიქტებს. ასეთ სიტუაციაში სოციალურმა მუშაკმა გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს ობიექტურ განსჯაზე დაყრდნობით და ამასთანავე უნდა გაითვალისწინოს ის ფაქტიც, თუ როგორ შეფასებას მისცემენ აღნიშნულ სიტუაციას მისი კოლეგები. ეთიკური გადაწყვეტილების მიღება წარმოადგენს პროცესს. სოციალურ სამუშაოში ჩვეულებრივ არ არსებობს მარტივი რეცეპტები რთული ეთიკური პრობლემების გადასაჭრელად. სოციალურმა მუშაკმა მხედველობაში უნდა მიიღონ კოდექსის ყველა ფასეულობა, პრინციპი და სტანდარტი, რომელიც მის კონკრეტულ სიტუაციას შეესაბამება.

ამ კოდექსთან ერთად არსებობს ინფორმაციის ბევრი სხვა წყარო ეთიკურ აზროვნებასთან დაკავშირებით. თუმცა ნებისმიერი ეთიკური დილემის წამოჭრისას სოციალურმა მუშაკმა პირველ რიგში უნდა იხელმძღვანელოს

სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსით და მხოლოდ შემდეგ სხვა დამატებითი წყაროებით. სოციალური მუშაკები უნდა აცნობიერებდნენ კონფლიქტს პერსონალურ და პროფესიულ ფასეულობებს შორის და მთელი პასუხისმგებლობით უნდა მოეკიდონ ასეთ სიტუაციებს. დამატებითი რჩევებისათვის სოციალურმა მუშაკებმა კონსულტაციისათვის უნდა მიმართონ შესაბამის პროფესიულ ორგანოს და/ან პროფესიულ ლიტერატურას.

შეიძლება ადგილი ჰქონდეს ისეთ შემთხვევებს, როდესაც სოციალური მუშაკების ეთიკური ვალდებულებანი უპირისპირდება სოციალური სამუშაოს სააგენტოს პოლიტიკას ან მის კანონებს. ამგვარი კონფლიქტების შემთხვევაში სოციალური მუშაკები უნდა შეეცადონ კონფლიქტის მოგვარებას კოდექსით განსაზღვრული ფასეულობების, პრინციპებისა და სტანდარტების შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია კონფლიქტის ამ გზით გადაჭრა, სოციალურმა მუშაკმა გადაწყვეტილების მიღებამდე დახმარებისთვის უნდა მიმართოს საკონსულტაციო ორგანოს.

სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსით უნდა სარგებლობდნენ პროფესიული ასოციაცია, ცალკეული პირები, პროფესიონალთა ჯგუფები, სააგენტოები, ორგანიზაციები და პროფესიული საბჭოები. ამ კოდექსის სტანდარტების დარღვევა ავტომატურად არ ნიშნავს კანონის დარღვევას. დასკვნა კანონის დარღვევის შესახებ შეიძლება გაკეთდეს მხოლოდ იურიდიულ კონტექსტის თანახმად სასამართლო ორგანოში. კოდექსის დარღვევები ექვემდებარება კოლეგათა მიერ საქმის განხილვას. ეს პროცესი ჩვეულებრივ განსხვავდება სასამართლო და ადმინისტრაციული პროცედურებისგან და გამოყოფილია სასამართლო განხილვიდან, რათა პროფესიას მიეცეს წევრებისათვის დახმარების გაწევისა და საჭიროებისამებრ მათი დისციპლინირების საშუალება.

ეთიკის კოდექსის არსებობა თავისთავად არ იძლევა ეთიკური ქცევის გარანტიას. უფრო მეტიც, ეთიკის კოდექსს არ შეუძლია გადაჭრას ყველა ეთიკური საკითხი ან უთანხმოება და ყველა ის სირთულე, რომელიც წარმოიშობა საპასუხისმგებლო არჩევანის გაკეთებისას. ეთიკის კოდექსი ამტკიცებს ისეთ ფასეულობებს, ეთიკურ პრინციპებსა და სტანდარტებს,

რომლებიც უნდა დაიცვან პროფესიონალებმა და რომელთა მიხედვითაც შეფასდება მათი ქმედებები. სოციალურ მუშაკთა ეთიკური ქცევა პირველ რიგში უნდა გამომდინარეობდეს მათი სურვილიდან, მოიქცნენ ეთიკურად. სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსი ასახავს თითოეული სოციალური მუშაკის ვალდებულებას, დაიცვას პროფესიის ფასეულობანი და იმოქმედოს ეთიკის ნორმების შესაბამისად.

ეთიკური პრინციპები

ქვემოთ მოცემული ზოგადი ეთიკური პრინციპები დაფუძნებულია სოციალური სამუშაოს ისეთ ძირითად ფასეულობებზე, როგორც არის სოციალური სამართლიანობა, პიროვნების ღირსება, ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობები, საზოგადოების ერთიანობა და სოციალური სამუშაოს პროფესიონალთა კომპეტენტურობა. ეს ფასეულობანი ასახავენ იმ იდეალებს, რომლებსკენაც უნდა ისწრაფვოდეს ყველა სოციალური მუშაკი.

ფასეულობა: *მომსახურება*

ეთიკური პრინციპი: *სოციალური მუშაკის ძირითად მიზანს წარმოადგენს სოციალურად დაუცველი ფენებისთვის დახმარების გაწევა.*

სოციალური მუშაკები იყენებენ თავიანთ ცოდნას, პროფესიულ ფასეულობებსა და უნარ-ჩვევებს იმისათვის, რათა დახმარება გაუწიონ გაჭირვებაში მყოფ მოსახლეობას და დაეხმარონ მათ სოციალური პრობლემების მოგვარებაში. ხშირ შემთხვევაში სოციალური მუშაკები ყოველგვარი მნიშვნელოვანი ფინანსური გასამრჯელოს გარეშე დახმარებას უწევენ საზოგადოების დაუცველი ფენების წარმომადგენლებს.

ფასეულობა: *სოციალური სამართლიანობა*

ეთიკური პრინციპი: *სოციალური მუშაკები ებრძვიან სოციალურ უსამართლობას.*

სოციალური მუშაკები ახორციელებენ სოციალურ ცვლილებებს საზოგადოების დაუცველი ფენების წარმომადგენელი ინდივიდებისა და

ინდივიდთა ჯგუფების სახელით. სოციალურ სამუშაოში აქცენტი კეთდება ისეთ საკითხებზე, როგორც არის სიღარიბე, უმუშევრობა, დისკრიმინაცია და სოციალური უსამართლობის სხვა გამოვლინებები. სოციალური მუშაკები თავიანთი საქმიანობით ცდილობენ გამოიწვიონ საზოგადოების რეაგირება ადამიანთა გარკვეული ნაწილის ჩაგვრაზე და ასევე მოახდინონ საზოგადოების ინფორმირება კულტურული და ეთნიკური მრავალფეროვნების არსებობისა და მნიშვნელობის შესახებ. სოციალური მუშაკები უზრუნველყოფენ მოსახლეობისათვის ინფორმაციის, მომსახურებისა და რესურსების ხელმისაწვდომობას; საზოგადოების ნებისმიერი წევრისათვის თანაბარ შესაძლებლობებს; ყველა ინდივიდის მონაწილეობას საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი საკითხების გადაწყვეტის პროცესში.

ფასეულობა: *პიროვნების ღირსება*

ეთიკური პრინციპი: *სოციალური მუშაკები პატივს სცემენ პიროვნების თანდაყოლილ ღირსებას და მნიშვნელობას*

სოციალური მუშაკები აღიარებენ თითოეული პიროვნების ღირსებას. სოციალური მუშაკები თითოეულ ინდივიდს მზრუნველობითა და პატივისცემით ეპყრობიან, ისინი აცნობიერებენ ადამიანთა შორის არსებულ განსხვავებებს და აღიარებენ კულტურულ და ეთნიკურ მრავალფეროვნებას, როგორც საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვან უპირატესობას. სოციალური მუშაკები კლიენტებს ეხმარებიან საკუთარი უნარ-ჩვევებისა და შესაძლებლობების გაძლიერებაში იმისათვის, რათა კლიენტებმა შეძლონ საკუთარი საჭიროებების დაკმაყოფილება. სოციალური მუშაკები აცნობიერებენ, რომ მათ გააჩნიათ პასუხისმგებლობა ცალკეული ინდივიდებისა (კლიენტების) და ფართო საზოგადოების მიმართ. ისინი ცდილობენ კლიენტებს დაეხმარონ ისეთ სიტუაციებში, როდესაც ადგილი აქვს ინტერესთა კონფლიქტს კლიენტსა და ფართო საზოგადოებას შორის. ასეთ დროს სოციალური მუშაკები მოქმედებენ სოციალური სამუშაოს პროფესიის ფასეულობების, ეთიკური პრინციპებისა და სტანდარტების თანახმად.

ფასეულობა: ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობების მნიშვნელობა.

ეთიკური პრინციპი: სოციალური მუშაკები აღიარებენ ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობების დიდ მნიშვნელობას.

სოციალური მუშაკები აცნობიერებენ, რომ ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობები მძლავრი მექანიზმია სოციალური ცვლილებების გამოსაწვევად. სოციალური მუშაკები ცდილობენ ინდივიდები ჩააბან ურთიერთდახმარების პროცესებში და გააძლიერონ ადამიანთა შორის არსებული ურთიერთობები, რათა ხელი შეუწყონ ინდივიდების, ოჯახების, სოციალური ჯგუფების, ორგანიზაციებისა და საზოგადოების კეთილდღეობას.

ფასეულობა: ერთიანობა

ეთიკური პრინციპი: სოციალური მუშაკები მოქმედებენ კეთილსინდისიერად

სოციალური მუშაკები აცნობიერებენ პროფესიის მისიას, ფასეულობებს, ეთიკურ პრინციპებსა და ეთიკურ სტანდარტებს. პროფესიულ საქმიანობაში სოციალური მუშაკები მოქმედებენ კეთილსინდისიერად და მაღალი პასუხისმგებლობის გრძნობით. ამით ისინი უზრუნველყოფენ ეთიკურ პრაქტიკას თავიანთ ორგანიზაციებში.

ფასეულობა: კომპეტენტურობა.

ეთიკური პრინციპი: სოციალური მუშაკები მოღვაწეობენ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში და მიისწრაფიან პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლებისკენ.

სოციალური მუშაკები გამუდმებით ცდილობენ პროფესიული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გაღრმავებას და მათ გამოყენებას ყოველდღიურ სამუშაო პრაქტიკაში. ყველა სოციალური მუშაკი უნდა ცდილობდეს თავისი წვლილი შეიტანოს პროფესიის სამეცნიერო ბაზის განვითარებაში.

ეთიკური სტანდარტები

ყველა სოციალური მუშაკის პროფესიულ საქმიანობაში მიზანშეწონილია ეთიკური სტანდარტების დაცვა. ეს სტანდარტები მოიცავს: (1) სოციალური მუშაკების ეთიკურ პასუხისმგებლობას კლიენტთა მიმართ, (2) სოციალური მუშაკების ეთიკურ პასუხისმგებლობას კოლეგების მიმართ, (3) სოციალური მუშაკების ეთიკურ პასუხისმგებლობას სამუშაო ადგილზე, (4) სოციალური მუშაკების, როგორც პროფესიონალების, ეთიკურ პასუხისმგებლობას, (5) სოციალური მუშაკების ეთიკური პასუხისმგებლობას სოციალური სამუშაოს პროფესიისადმი და (6) სოციალური მუშაკების ეთიკურ პასუხისმგებლობას ფართო საზოგადოების მიმართ.

1. სოციალური მუშაკის ეთიკური პასუხისმგებლობა კლიენტთა მიმართ

1.01 ვალდებულება კლიენტთა მიმართ

სოციალური მუშაკების მთავარი მოვალეობაა კლიენტთა კეთილდღეობაზე ზრუნვა. სოციალურ სამუშაოში ზოგადად კლიენტის ინტერესები არის მთავარი, თუმცა ზოგიერთ შემთხვევაში სოციალურ მუშაკთა პასუხისმგებლობა ფართო საზოგადოების მიმართ ან მათი კანონიერი მოვალეობები შეიძლება დაუპირისპირდეს კლიენტის ინტერესებს. ასეთ შემთხვევაში უნდა მოხდეს კლიენტის ინფორმირება აღნიშნულთან დაკავშირებით. (მაგ: სოციალურ მუშაკს კანონით მოეთხოვება, რომ აცნობოს შესაბამის ორგანოებს იმის შესახებ, რომ მისმა კლიენტმა ზიანი მიაყენა ბავშვს ან გამოხატა მუქარა საკუთარი თავის დაზიანების შესახებ ან სხვათა მიმართ).

1.02 დამოუკიდებელი მოქმედების უნარის გამომუშავება

სოციალურ მუშაკებს მნიშვნელოვნად მიაჩნიათ კლიენტისათვის დამოუკიდებელი მოქმედების უნარის გამომუშავება და ეხმარებიან მათ სამომავლო მიზნების განსაზღვრაში. თუმცა ზოგიერთ შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა შეიძლება შეზღუდოს კლიენტის დამოუკიდებელი

მოქმედების უნარი, თუ მას მიაჩნია, რომ კლიენტის ამჟამინდელი ან სამომავლო მოქმედება სერიოზულ საფრთხეს უქმნის თვით კლიენტს ან სხვა ინდივიდებს.

1.03 ინფორმირებული თანხმობა

(ა) სოციალურმა მუშაკებმა კლიენტებს პროფესიული დახმარება უნდა აღმოუჩინონ მათგან მიღებული ინფორმირებული თანხმობის საფუძველზე. სოციალურმა მუშაკმა ადვილად გასაგები ენით უნდა აუხსნას კლიენტს მომსახურების მიზანი, ის რისკი, რაც ამ მომსახურებას უკავშირდება, მოსალოდნელი ხარჯები, შესაძლო ალტერნატივები, კლიენტის უფლება - უარი თქვას თანხმობის მიცემაზე ან მოგვიანებით გააუქმოს თანხმობა.

(ბ) იმ შემთხვევაში, როდესაც კლიენტები არიან წერა-კითხვის უცოდინარნი ან არ ესმით სოციალური მუშაკის მიერ გამოყენებული პროფესიული ტერმინოლოგია, სოციალურმა მუშაკმა ალტერნატიული საშუალებებით უნდა უზრუნველყოს კლიენტისათვის ინფორმაციის მიწოდება. ასეთ შემთხვევაში შეიძლება საჭირო გახდეს დეტალური სიტყვიერი განმარტების მიცემა ან ენობრივი ბარიერის არსებობის შემთხვევაში კვალიფიციური თარჯიმნის მოწვევა.

(გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც კლიენტი არანებაყოფლობით იღებს სოციალური მუშაკის მომსახურებას, სოციალური მუშაკი ვალდებულია კლიენტს მიაწოდოს ინფორმაცია მომსახურების შესახებ, აგრეთვე აცნობოს მას საკუთარი უფლების შესახებ, უარი თქვას მომსახურების მიღებაზე (კონკრეტული სიტუაციიდან გამომდინარე).

(დ) იმ შემთხვევაში, თუ სოციალური მუშაკი კლიენტს/კლიენტებს მომსახურებას უწევს ინტერნეტის, ტელეფონის, რადიოს ან ტელევიზიის მეშვეობით, მან უნდა აცნობოს კლიენტს იმ შესაძლო რისკის შესახებ, რომელიც თან ახლავს ასეთ მომსახურებას.

(ე) სოციალურმა მუშაკმა უნდა მიიღოს კლიენტის ინფორმირებული თანხმობა შეხვედრის აუდიო ან ვიდეო ჩანაწერის გაკეთების შესახებ, ასევე უნდა მიიღოს კლიენტის თანხმობა შეხვედრაზე მესამე პირის დასწრებასთან დაკავშირებით.

1.04 კომპეტენტურობა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა კლიენტს მომსახურება უნდა გაუწიოს საკუთარი განათლების, ლიცენზირების, სერტიფიცირების დონისა და სამუშაო გამოცდილების ფარგლებში.

(ბ) ახალი მომსახურებისა და პროფესიული მეთოდის გამოყენება სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიწყოს მხოლოდ მას შემდეგ, რაც კარგად შეისწავლის აღნიშნულ მეთოდს და მიიღებს რჩევას კომპეტენტური პროფესიონალებისაგან.

(გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც სოციალური სამუშაოს ესა თუ ის სფერო ჯერ კიდევ არ არის ჩამოყალიბებული და არ არსებობს შესაბამისი პროფესიული სტანდარტები, სოციალური მუშაკი დიდი ყურადღებით უნდა მოეკიდოს ახალი ტიპის მომსახურების გაწევას კლიენტისათვის და უნდა გაითვალისწინოს საკუთარი განათლებისა და სამუშაო გამოცდილების დონე.

1.05 კომპეტენტურობა ეთნიკური კულტურის სფეროში და სოციალური მრავალფეროვნება

(ა) სოციალურ მუშაკებს კარგად უნდა ესმოდეთ ეთნიკური კულტურა და მისი როლი ინდივიდისა და საზოგადოების ცხოვრებაში. სოციალური მუშაკები უნდა აცნობიერებდნენ იმ დადებით მხარეებს, რაც გააჩნია თითოეულ კულტურასა და კულტურულ მრავალფეროვნებას.

(ბ) სოციალურ მუშაკს უნდა ჰქონდეს ინფორმაცია იმ კულტურის შესახებ, რომელსაც მისი კლიენტი მიეკუთვნება. მას უნდა შეეძლოს კლიენტის კულტურის თავისებურებების გათვალისწინებით მისთვის შესაბამისი მომსახურების გაწევა.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა გამუდმებით უნდა გაიმდიდროს ცოდნა სოციალური მრავალფეროვნების შესახებ, მას უნდა ესმოდეს სოციალური მრავალფეროვნება განსხვავებული ეთნიკური და ეროვნული წარმომავლობის, სქესის, სქესობრივი ორიენტაციის, ასაკის, ქორწინების სტატუსის, პოლიტიკური

მრწამსის, რელიგიისა და შეზღუდული ფიზიკური თუ გონებრივი შესაძლებლობების კონტექსტში.

1.06 ინტერესთა კონფლიქტები

(ა) სოციალური მუშაკი ვალდებულია გააცნობიეროს ინტერესთა კონფლიქტები და მათი არსებობის შემთხვევაში შეეცადოს მათ თავიდან აცილებას. სოციალურმა მუშაკმა უნდა შეატყობინოს კლიენტს შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტის შესახებ. სოციალური მუშაკი ვალდებულია გადაჭრას ინტერესთა კონფლიქტი ისეთი საშუალებით, რომ მაქსიმალურად იყოს დაცული კლიენტის ინტერესები. ზოგიერთ ასეთ შემთხვევაში კლიენტის ინტერესების დასაცავად შესაძლოა საჭირო გახდეს პროფესიული ურთიერთობის შეწყვეტა და კლიენტის დაკავშირება მომსახურების მისაღებად სხვა სოციალურ მუშაკთან.

(ბ) სოციალურმა მუშაკებმა ბოროტად არ უნდა გამოიყენონ პროფესიული ურთიერთობა ან პოზიცია თავისი პირადი, რელიგიური, პოლიტიკური თუ ბიზნეს ინტერესებისათვის.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა კლიენტთან ან ყოფილ კლიენტთან არ უნდა დაამყაროს ორმაგი ან მრავალმხრივი ურთიერთობა, თუ არსებობს კლიენტის ექსპლუატაციის ან კლიენტისთვის შესაძლო ზიანის მიყენების რისკი. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც არსებობს კლიენტთან ორმაგი ან მრავალმხრივი ურთიერთობის დამყარების აუცილებლობა, სოციალური მუშაკი ვალდებულია დაიცვას პროფესიული ურთიერთობის საზღვრები (ორმაგი ან მრავალმხრივი ურთიერთობის შემთხვევაში სოციალურ მუშაკს კლიენტთან შეიძლება ერთდროულად ჰქონდეს პროფესიული, სოციალური და/ან ბიზნეს ურთიერთობები).

(დ) ზოგიერთ შემთხვევაში სოციალური მუშაკი მომსახურებას უწევს ორ ან მეტ კლიენტს, რომელთაც ერთმანეთთან გარკვეული ურთიერთობა აკავშირებთ (მაგ, წყვილი, ოჯახის წევრები). ასეთ დროს შეიძლება არსებობდეს ინტერესთა კონფლიქტი. ამ შემთხვევაში სოციალური მუშაკის მოვალეობაა

გარკვევით აუხსნას კლიენტებს საკუთარი ვალდებულებები და ყველა შესაძლო ზომა მიიღოს ინტერესთა კონფლიქტის აღმოსაფხვრელად.

1.07 კონფიდენციალობა

(ა) სოციალური მუშაკი ვალდებულია დაიცვას კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაცია. სოციალურ მუშაკს არა აქვს კონფიდენციალური ინფორმაციის გაცემის უფლება იმ გამონაკლისის გარდა, როდესაც ეს აუცილებელია სათანადო მომსახურების გაწევის ან სოციალური სამუშაოს შედეგების შეფასებისათვის.

(ბ) სოციალურ მუშაკს კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაციის გაცემა შეუძლია იმ შემთხვევაში, თუ იგი მიიღებს თანხმობას ინფორმაციის გაცემაზე კლიენტისგან ან მისი კანონიერი წარმომადგენლისგან.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას ნებისმიერი ინფორმაციის კონფიდენციალობა, რომელიც მან მიიღო პროფესიული მოვალეობის შესრულებისას. ამ წესის დარღვევა შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნება აუცილებელია მოსალოდნელი სერიოზული ზიანის პრევენციისათვის. ნებისმიერ ასეთ შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა უნდა გასცეს კონფიდენციალური ინფორმაციის მხოლოდ აუცილებელი ნაწილი და მხოლოდ ისეთი ინფორმაცია, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება მოსალოდნელ საფრთხეს.

(დ) შესაძლებლობის ფარგლებში სოციალურმა მუშაკმა უნდა შეატყობინოს კლიენტს კონფიდენციალური ინფორმაციის მოსალოდნელი გაცემისა და შესაძლო შედეგების შესახებ. ხშირ შემთხვევაში ეს დამოკიდებულის ისეთ გარემოებებზე, როგორცაა, გაიცემა თუ არა კონფიდენციალური ინფორმაცია კანონის მოთხოვნის გარეშე, თუ უბრალოდ კლიენტის თანხმობის შემდეგ.

(ე) სოციალურმა მუშაკმა კლიენტს უნდა აცნობოს მომსახურების გაწევისას მიღებული ინფორმაციის კონფიდენციალობის შესახებ და ასევე იმ შესაძლო შემთხვევების შესახებ, როდესაც კონფიდენციალობა შეიძლება დაირღვეს.

(ვ) იმ შემთხვევაში, როდესაც სოციალური მუშაკი მუშაობს ოჯახთან, წყვილთან ან ინდივიდთან ჯგუფთან, მან კლიენტებს უნდა აცნობოს თავიანთი ინფორმაციის კონფიდენციალობის დაცვის შესახებ. კლიენტები (ჯგუფური პრაქტიკისას) ინფორმირებულნი უნდა იყვნენ იმის შესახებ, რომ სოციალურ მუშაკს არ შეუძლია იმის გარანტირება, რომ მათი პირადი კონფიდენციალური ინფორმაცია არ გამჟღავნდება ჯგუფის სხვა წევრების მიერ.

(ზ) სოციალურმა მუშაკმა საოჯახო თუ ჯგუფურ კონსულტაციაში ჩაბმულ კლიენტებს უნდა გააცნოს სააგენტოს პოლიტიკა, რომელიც ეხება სოციალური მუშაკის მიერ კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნებას მონაწილეთა შორის.

(თ) სოციალურმა მუშაკს არა აქვს უფლება კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაცია გაამჟღავნოს დამფინანსებელ ორგანოსთან (პირთან) კლიენტის თანხმობის გარეშე.

(ი) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა განიხილოს კონფიდენციალური ინფორმაცია ისეთ გარემოში, სადაც არ არის განმარტოების შესაძლებლობა და არსებობს ინფორმაციის გახმაურების რისკი. ასეთი საფრთხე არსებობს საზოგადოებრივი თავშეყრისა და ხალხმრავალ ადგილებში.

(კ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას კლიენტის კონფიდენციალობა მანამ, სანამ კანონი მას აძლევს ამის საშუალებას. იმ შემთხვევაში თუ სასამართლო ან სხვა კანონით უფლებამოსილი ორგანო სოციალური მუშაკისგან მოითხოვს კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნებას კლიენტის თანხმობის გარეშე, და თუ ინფორმაციის გაცემამ შესაძლოა ზიანი მიაყენოს კლიენტს, სოციალურ მუშაკს შეუძლია მოითხოვოს, რომ სასამართლომ გააუქმოს ეს მოთხოვნა, ან მაქსიმალურად შეამციროს იგი,

ხოლო მიღებული ინფორმაცია შეინახოს დაცულად და საზოგადოებისთვის არახელმისაწვდომი ფორმით.

(ღ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას კლიენტების კონფიდენციალობა მასმედიასთან ურთიერთობისას.

(მ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას კლიენტის კონფიდენციალობა მაშინაც, როდესაც იგი იღებს მოთხოვნას ასეთი ინფორმაციის გაცემაზე მასმედის წარმომადგენლებისგან.

(ნ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს კლიენტთან დაკავშირებული სამუშაო ჩანაწერების კონფიდენციალობა და დაცულ ადგილას შენახვა, სადაც მათზე ხელი არ მიუწვდებათ გარეშე პირებს.

(ო) სოციალურმა მუშაკმა უნდა გამოიჩინოს განსაკუთრებული სიფრთხილე ინფორმაციის კომპიუტერით, ელექტრონული ფოსტით, ფაქსით, ტელეფონით, ავტომობილსა ან სხვა ელექტრონული საშუალებით გადაცემისას.

(პ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა გააცხადოს კლიენტის საიდენტიფიკაციო ინფორმაცია, როდესაც იგი ახდენს კლიენტის შერჩევას სასწავლო ან ტრენინგის მიზნებისათვის, თუ არ იქნა მიღებული კლიენტის თანხმობა კონფიდენციალური ინფორმაციის გახსნაზე.

(ჟ) კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაცია დაცული უნდა იყოს მაშინაც კი, როდესაც ადგილი აქვს სოციალური მუშაკის მიერ სამუშაო პრაქტიკის შეწყვეტას, მის დისკვალიფიკაციას თუ სიკვდილს.

(რ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას კლიენტის ინფორმაციის კონფიდენციალობა კლიენტის გარდაცვალების შემთხვევაში.

1.08 ჩანაწერების ხელმისაწვდომობა

(ა) კლიენტის მოთხოვნისამებრ სოციალურმა მუშაკმა უნდა გააცნოს კლიენტს მის შესახებ გაკეთებული პროფესიული ჩანაწერები და ინფორმაცია. თუ სოციალური მუშაკი ვარაუდობს, რომ კლიენტის მიერ ამ ჩანაწერების

გაცნობამ შეიძლება გამოიწვიოს გარკვეული გაუგებრობა ან დააზიანოს კლიენტი, მაშინ მან კლიენტს დამატებითი განმარტება უნდა მისცეს ჩანაწერების შესახებ. სოციალურ მუშაკს უფლება აქვს არ აჩვენოს კლიენტს ჩანაწერები ან აჩვენოს მათი ნაწილი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი დარწმუნებულია, რომ აღნიშნული ჩანაწერების გაცნობა სერიოზულად დააზიანებს კლიენტს. ასეთ შემთხვევებში შესაბამის დოკუმენტაციაში უნდა იქნეს შეტანილი ინფორმაცია კლიენტის მიერ გაკეთებული მოთხოვნის შესახებ გაეცნოს ჩანაწერებს. იქვე მითითებული უნდა იყოს, თუ რატომ უთხრა სოციალურმა მუშაკმა კლიენტს უარი მოთხოვნაზე, გაცნობოდა ჩანაწერებს ან მისცა მხოლოდ ჩანაწერების გარკვეული ნაწილის გაცნობის უფლება.

(ბ) კლიენტისათვის ჩანაწერების მიწოდების შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს ყველა იმ ინდივიდის ინფორმაციის კონფიდენციალობა, რომლებიც მოხსენიებულნი არიან ჩანაწერებში.

1.09 სქესობრივი ურთიერთობები

(ა) სოციალურმა მუშაკმა არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დაამყაროს სქესობრივი ურთიერთობა კლიენტთან.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა სქესობრივი ურთიერთობა არ უნდა დაამყაროს კლიენტის ნათესავებთან ან იმ პირებთან, რომლებთანაც კლიენტს ახლო პირადი ურთიერთობა აქვს. ამ შემთხვევაში არსებობს კლიენტის ექსპლუატაციის ან მისთვის პოტენციური ზიანის მიყენების საფრთხე. კლიენტის ნათესავებსა და ახლობელ ადამიანებთან სქესობრივი ურთიერთობის დამყარების შემდეგ რთულდება პროფესიული საზღვრების შენარჩუნება სოციალურ მუშაკსა და კლიენტს შორის არსებულ ურთიერთობაში. მტკიცე პროფესიული საზღვრების შენარჩუნების ვალდებულება ეკისრებათ სოციალურ მუშაკებს და არა მათ კლიენტებს, კლიენტების ნათესავებსა თუ ახლობლებს.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა დაამყაროს სქესობრივი ურთიერთობა ყოფილ კლიენტებთან, რადგან არსებობს კლიენტისათვის შესაძლო ზიანის მიყენების საფრთხე. თუ ამ აკრძალვის მიუხედავად სოციალური მუშაკი მაინც

დაამყარებს სქესობრივ ურთიერთობას ყოფილ კლიენტთან, მისი მოვალეობაა (და არა კლიენტის) დაამტკიცოს, რომ ამ გზით არ მოხდება ყოფილი კლიენტის ექსპლუატირება, მასზე ძალადობა ან მისით მანიპულირება.

(დ) სოციალურმა მუშაკმა კლინიკური მომსახურება არ უნდა გაუწიოს ისეთ ინდივიდს, რომელთანაც მას წარსულში სქესობრივი ურთიერთობა ჰქონდა. ყოფილი სქესობრივი პარტნიორისთვის კლინიკური მომსახურების გაწევამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს კლიენტს. ამ შემთხვევაში ძნელი ხდება პროფესიული საზღვრების შენარჩუნება სოციალურ მუშაკსა და კლიენტს შორის.

1.10 ფიზიკური კონტაქტი

სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა იქონიოს ფიზიკური კავშირი კლიენტებთან, როდესაც კონტაქტის შედეგად (როგორცაა მაგალითად, კლიენტების მიმართ ფიზიკური აღერსი) არსებობს კლიენტისადმი ფსიქოლოგიური ზიანის მიყენების ალბათობა.

1.11 სქესობრივი ძალადობა

სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა განახორციელოს სქესობრივი ძალადობა კლიენტზე. სქესობრივი ძალადობა ეწოდება ნებისმიერი სახის სქესობრივ ქმედებას, კლიენტისგან სქესობრივი მომსახურების მოთხოვნას და სხვა სიტყვიერ თუ ფიზიკურ საქციელს, რომელიც სქესობრივ ურთიერთობას უკავშირდება.

1.12 შეურაცხყოფელი ლექსიკა

სოციალური მუშაკი არ უნდა ხმარობდეს შეურაცხყოფელ ლექსიკას კლიენტებთან წერილობითი ან სიტყვიერი ურთიერთობისას. სოციალურმა მუშაკმა უნდა გამოიყენოს დელიკატური ლექსიკა ყველა პროფესიულ ურთიერთობაში.

1.13 გადასახადი მომსახურებისათვის

(ა) მომსახურების გადასახადის დაწესებისას სოციალურმა მუშაკმა უნდა გაითვალისწინოს, რომ გადასახადი იყოს მისაღები და შეესაბამებოდეს გაწეულ მომსახურებას. ასევე ყურადღება უნდა მიექცეს კლიენტის გადამხდელუნარიანობას.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა მიიღოს რაიმე ნივთი ან მომსახურება კლიენტისაგან მის მიერ გაწეული პროფესიული მომსახურების საფასურად. ბარტერული შეთანხმებები, განსაკუთრებით ისეთები, რომლებიც მომსახურების გაცვლაზეა ორიენტირებული, ქმნიან ინტერესთა კონფლიქტისა და ექსპლუატაციის გაჩენის საფრთხეს და არღვევენ სოციალურ მუშაკსა და კლიენტს შორის არსებულ პროფესიულ ურთიერთობის საზღვრებს. სოციალური მუშაკი შეიძლება დათანხმდეს ბარტერულ მომსახურებაზე მხოლოდ იმ ცალკეულ შემთხვევებში, როდესაც ამგვარი მომსახურება მიღებული პრაქტიკაა ადგილობრივი კულტურის ფარგლებში, როდესაც მოლაპარაკება ასეთ მომსახურებაზე ხდება ყოველგვარი ძალდატანების გარეშე. ხოლო ინიციატივა კი მომდინარეობს კლიენტისაგან. თუ სოციალური მუშაკი კლიენტისაგან მომსახურების სანაცვლოდ იღებს ნივთს ან გარკვეულ მომსახურებას, იგი პასუხისმგებელია იმაზე, რომ ასეთი შეთანხმება არ დააზიანებს კლიენტს და პროფესიულ ურთიერთობას.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა მოითხოვოს კერძო გასამრჯელო იმ კლიენტისთვის გაწეული მომსახურებისთვის, რომელიც სარგებლობს მომსახურების უფასოდ მიღების უფლებით სოციალური მუშაკის ორგანიზაციისგან.

1.14 გადაწყვეტილების მიღების უნარს მოკლებული კლიენტები

როდესაც სოციალური მუშაკი მოქმედებს ისეთი კლიენტის სახელით, რომელსაც არ გააჩნია გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარი, სოციალური მუშაკი ვალდებულია მიიღოს ზომები ასეთი კლიენტის ინტერესებისა და უფლებების დასაცავად.

1.15 მომსახურების შეწყვეტა

სოციალურმა მუშაკმა უნდა მიიღოს ზომები იმისათვის, რომ მოხდეს კლიენტისათვის მომსახურების მიწოდების გაგრძელება ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მომსახურების შეწყვეტას განაპირობებს შემდეგი ფაქტორები: კლიენტის ან სოციალური მუშაკის გადაადგილება, ავადმყოფობა, ფიზიკური ან გონებრივი უნარის შეზღუდვა და ა.შ.

1.16 მომსახურების დამთავრება

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაამთავროს კლიენტისათვის მომსახურების გაწევა მაშინ, როდესაც ეს მომსახურება აღარ პასუხობს კლიენტის საჭიროებებს.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა ყველა ზომა უნდა მიიღოს იმისათვის, რომ არ მიატოვოს კლიენტი, რომელსაც ჯერ კიდევ სჭირდება მომსახურება. სოციალურ მუშაკს შეუძლია მოახდინოს უეცრად მომსახურების შეწყვეტა მხოლოდ ისეთ უჩვეულო გარემოებათა გამო, როდესაც არსებობს სერიოზული უარყოფითი ფაქტორების საფრთხე. საჭიროების შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა ხელი უნდა შეუწყოს სათანადო ღონისძიებების გატარებას მომსახურების გასაგრძელებლად.

(გ) ფასიანი მომსახურების შემთხვევაში სოციალურ მუშაკს შეუძლია მომსახურების შეწყვეტა იმ კლიენტისათვის, რომელიც არ იხდის გასამრჯელოს და რომლისთვისაც მომსახურების დაწყებამდე ნათელი იყო ანაზღაურების პირობები. ასეთ შემთხვევაში მომსახურების შეწყვეტა შესაძლებელია, თუ

კლიენტი არ წარმოადგენს საფრთხეს საკუთარი თავის ან სხვების მიმართ და თუ კლიენტთან განხილული იქნა გადაუხდელობის შედეგები.

(დ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა შეწყვიტოს კლიენტისათვის მომსახურების გაწევა კლიენტთან სოციალური, ფინანსური ან სქესობრივი ურთიერთობის დამყარების მიზნით.

(ე) სოციალური მუშაკი, რომელიც წინასწარ ფლობს ინფორმაციას კლიენტის მიმართ მომსახურების გაწევის დასრულების ან შეწყვეტის შესახებ, ვალდებულია დროულად შეატყობინოს კლიენტს ამის შესახებ და იზრუნოს კლიენტის მომსახურების ალტერნატიულ უზრუნველყოფაზე კლიენტის საჭიროებებისა და არჩევანის შესაბამისად.

(ვ) სოციალური მუშაკი, რომელიც აპირებს დატოვოს სამუშაო ადგილი, ვალდებულია შეატყობინოს კლიენტს მომსახურების გაგრძელების შესაძლო ალტერნატივების შესახებ და ასევე აცნობოს მას მოსალოდნელი მომსახურების პროტენციური უპირატესობები და რისკები.

2. სოციალური მუშაკის ეთიკური პასუხისმგებლობა კოლეგების მიმართ

2.01 პატივისცემა

(ა) სოციალური მუშაკი პატივისცემით უნდა ეპყრობოდეს კოლეგებს, უნდა აფასებდეს და აღიარებდეს მათ კვალიფიკაციას და აცნობიერებდეს მათ მიმართ ვალდებულებებს.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა კლიენტებთან და სხვა პროფესიონალებთან ურთიერთობისას თავი უნდა შეიკავოს კოლეგათა მისამართით დაუსაბუთებელი კრიტიკისგან. დაუსაბუთებელი კრიტიკა მოიცავს შემდეგს: კოლეგის კომპეტენტურობის შესახებ უარყოფითი კომენტარების გაკეთებას ან უარყოფითი კონტექსტის მატარებელ კომენტარებს კოლეგის ისეთი ნიშან-თვისებების მიმართ როგორცაა, ეთნიკური და ეროვნული წარმომავლობა, სქესი, ასაკი, ქორწინების სტატუსი, პოლიტიკური შეხედულებები, რელიგია, ფიზიკური თუ გონებრივი შესაძლებლობები.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა ითანამშრომლოს სოციალური სამუშაოს სპეციალისტებთან და სხვა პროფესიების წარმომადგენლებთან, რათა უზრუნველყოს კლიენტის კეთილდღეობა.

2.02 კონფიდენციალობა

სოციალური მუშაკი პატივს უნდა სცემდეს პროფესიული ურთიერთობის დროს კოლეგებისგან მიღებულ კონფიდენციალურ ინფორმაციას. სოციალური მუშაკმა უნდა იცოდეს, რომ კოლეგები აცნობიერებენ მის მოვალეობას, დაიცვას კონფიდენციალური ინფორმაცია და ასევე ესმით ისიც, რომ არსებობს ზოგიერთი გამონაკლისი, როდესაც საჭიროა კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნება.

2.03 ინტერდისციპლინარული თანამშრომლობა

(ა) ინტერდისციპლინარული ჯგუფის წევრმა სოციალურმა მუშაკმა მონაწილეობა უნდა მიიღოს ჯგუფის მუშაობაში და თავისი წვლილი შეიტანოს იმ გადაწყვეტილებების მიღებაში, რომლებიც ზეგავლენას ახდენს კლიენტის კეთილდღეობაზე. ასეთ შემთხვევებში ნათლად უნდა იყოს განსაზღვრული ინტერდისციპლინარული ჯგუფის წევრთა პროფესიული და ეთიკური ვალდებულებანი.

(ბ) სოციალური მუშაკი, რომლისთვისაც ჯგუფის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ეთიკურად მიუღებელია, ვალდებულია შეეცადოს უთანხმოების აღმოფხვრას სათანადო საშუალებებით. იმ შემთხვევაში, თუ ეს ვერ ხერხდება, სოციალურმა მუშაკმა უნდა მოიძიოს სხვა საშუალებები კლიენტის კეთილდღეობასთან დაკავშირებული საკითხის გადასაჭრელად.

2.04 უთანხმოებანი კოლეგების მონაწილეობით

(ა) სოციალურმა მუშაკმა თანამდებობის მიღების მიზნით არ უნდა ისარგებლოს კოლეგასა და ხელმძღვანელ პირს შორის არსებული უთანხმოებით და ამ საშუალებით არ უნდა მოახდინოს თავისი პირადი ინტერესების დაკმაყოფილება.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა ექსპლუატაცია არ უნდა გაუწიოს კლიენტს და არ უნდა ჩააბას იგი იმ უთანხმოებაში, რომელიც მას შეიძლება საკუთარ კოლეგასთან ჰქონდეს, ასევე კლიენტთან არ უნდა განიხილოს კოლეგასთან არსებული უთანხმოება.

2.05 კონსულტაცია

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა მიმართოს კოლეგებს რჩევისა და კონსულტაციისათვის იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს კონსულტაცია კლიენტის ინტერესებში შედის.

(ბ) სოციალური მუშაკი ინფორმირებული უნდა იყოს კოლეგების სპეციალიზაციის სფეროსთან დაკავშირებით. სოციალურმა მუშაკმა რჩევა უნდა ჰკითხოს მხოლოდ ისეთ კოლეგებს, რომლებიც მოცემულ სფეროში კომპეტენტურნი და გამოცდილნი არიან.

(გ) კოლეგებისგან კონსულტაციის მიღებისას სოციალურმა მუშაკმა უნდა გააცხადოს კლიენტის ინფორმაციის მხოლოდ მინიმალური ნაწილი.

2.06 მიმართვის გაცემა მომსახურების მისაღებად

(ა) სოციალურმა მუშაკმა კლიენტი უნდა გააგზავნოს სხვა პროფესიონალთან იმ შემთხვევაში, თუ სოციალური მუშაკი თავისი მომსახურებით ეფექტურად ვერ აკმაყოფილებს კლიენტის საჭიროებებს ან როდესაც საჭიროა დამატებითი მომსახურების გაწევა.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც კლიენტს სხვა პროფესიონალთან აგზავნის, ზომები უნდა მიიღოს იმისათვის, რათა მოახდინოს პასუხისმგებლობის დროული და ეფექტური გადაცემა. ასეთ დროს სოციალურმა მუშაკმა შესაბამის სპეციალისტს კლიენტის ინფორმაცია უნდა გადასცეს კლიენტის ნებართვის საფუძველზე.

(გ) სოციალურ მუშაკს ეკრძალება ანაზღაურების გაცემა ან მიღება მომსახურებაზე მიმართვის გაცემისას მაშინ, როდესაც იგი კლიენტს არ უწევს პროფესიულ მომსახურებას.

2.07 სქესობრივი ურთიერთობები

(ა) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც არის ხელმძღვანელი ან პედაგოგი, არ უნდა დაამყაროს სქესობრივი ურთიერთობა პროფესიულად მასზე დაქვემდებარებულ პირებთან ან სტუდენტებთან.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა თავი უნდა შეიკავოს კოლეგებთან სქესობრივი ურთიერთობების დამყარებისგან მაშინ, როდესაც არსებობს ინტერესთა კონფლიქტის საფრთხე. სოციალური მუშაკი, რომელიც აპირებს სქესობრივი

ურთიერთობის დამყარებას კოლეგასთან (ან უკვე აქვს ასეთი ურთიერთობა), ვალდებულია თავისი პროფესიული პასუხისმგებლობა გადასცეს სხვა პირს ინტერესის კონფლიქტის თავიდან ასაცილებლად.

2.08 სქესობრივი ძალადობა

სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა განახორციელოს სქესობრივი ძალადობა თავისი პროფესიული ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ პირებზე, სტუდენტებზე ან კოლეგებზე. სქესობრივი ძალადობა მოიცავს: სქესობრივ თავდასხმას, სქესობრივ შევიწროებას, სქესობრივი მომსახურების მოთხოვნას და სქესობრივი ხასიათის სხვა სიტყვიერ ან ფიზიკურ გამოვლენას.

2.09 კოლეგების სამუშაო უნარის დაქვეითება

(ა) ზოგიერთ შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა შეიძლება შეიტყოს კოლეგის სამუშაო უნარის დაქვეითების შესახებ, რაც უკავშირდება პირად პრობლემებს, ფსიქოლოგიურ სტრესს, ნარკოტიკების მოხმარებასა თუ ფსიქიკური ჯანმრთელობის გაუარესებას. თუ ასეთი მდგომარეობა ხელს უშლის კოლეგის ეფექტურად მუშაობას, სოციალურმა მუშაკმა მასთან უნდა განიხილოს შექმნილი მდგომარეობა და დაეხმაროს მას მდგომარეობის გაუმჯობესებაში.

(ბ) თუ სოციალური მუშაკი ფლობს ინფორმაციას კოლეგის სამუშაო უნარის დაქვეითების შესახებ და თუ ამასთანავე კოლეგა არ ცდილობს შექმნილი სიტუაციის გამოსწორებას, სოციალური მუშაკი ვალდებულია აღნიშნული საკითხი ამცნოს ხელმძღვანელ პირს ან პროფესიულ ასოციაციას.

2.10 კოლეგების არაკომპეტენტურობა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა, რომლისთვისაც ცნობილია კოლეგის არაკომპეტენტურობის შესახებ, შეიძლება დაგვარად უნდა ეცადოს, კონსულტირება გაუწიოს კოლეგას და დაეხმაროს მას მდგომარეობის გამოსწორებაში.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა, რომისთვისაც ცნობილია, რომ კოლეგა არაკომპეტენტურია და ამასთანავე არ მიუღია სათანადო ზომები საკუთარი არაკომპეტენტურობის გამოსასწორებლად, უნდა იმოქმედოს მისი სააგენტოს, სოციალურ მუშაკთა პროფესიული ასოციაციისა თუ მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილი წესით.

2.11 კოლეგების არაეთიკური ქცევა

(ა) სოციალური მუშაკი ვალდებულია გამოავლინოს კოლეგის არაეთიკური საქციელი და ეცადოს მოახდინოს ასეთი საქციელის პრევენცია ან საჭიროებისამებრ გამოსწორება.

(ბ) სოციალური მუშაკი უნდა იცნობდეს იმ წესებსა და პროცედურებს, რომელთა დაცვაც მიზანშეწონილია კოლეგების არაეთიკური ქცევის გამო წარმოშობილი პრობლემების აღმოსაფხვრელად. სოციალური მუშაკისათვის ცნობილი უნდა იყოს სახელმწიფო პროცედურები ეთიკის გარშემო არსებული საჩივრების მოგვარებასთან დაკავშირებით.

(გ) თუ სოციალურ მუშაკს მიაჩნია, რომ მისი კოლეგა არაეთიკურად მოიქცა, იგი უნდა შეეცადოს აღნიშნული საკითხის განხილვას კოლეგასთან თუ ეს შესაძლებელია და თუ არსებობს იმის ალბათობა, რომ განხილვა პროდუქტიული იქნება.

(დ) თუ საჭიროება მოითხოვს, სოციალურმა მუშაკმა, რომლისთვისაც ცნობილია კოლეგის არაეთიკური საქციელის შესახებ, უნდა მიმართოს შესაბამის ორგანოს (მაგ, პროფესიული ასოციაციის შესაბამისი კომიტეტი ან სხვა საბჭო).

(ე) სოციალურმა მუშაკმა დახმარება უნდა გაუწიოს და დაიცვას კოლეგა იმ შემთხვევაში, როდესაც მას უსამართლოდ ედება ბრალი არაეთიკურ საქციელში.

3. სოციალური მუშაკის ეთიკური პასუხისმგებლობა სამუშაო ადგილზე

3.01 ზედამხედველობა და კონსულტაცია

(ა) სოციალურ მუშაკს, რომელიც უზრუნველყოფს ზედამხედველობასა და კონსულტაციას, უნდა ჰქონდეს შესაბამისი ცოდნა და კვალიფიკაცია, რათა სათანადოდ განახორციელოს თავისი პროფესიული მიზნები. სოციალური მუშაკი უნდა მოქმედებდეს მხოლოდ საკუთარი ცოდნისა და კომპეტენტურობის ფარგლებში.

(ბ) სოციალური მუშაკი, რომელიც უზრუნველყოფს ზედამხედველობასა და კონსულტაციას, პასუხისმგებელია მკაფიო, სათანადო და კლიენტის ეთნიკური კულტურის შესაბამისი პროფესიული საზღვრების დადგენაზე.

(გ) სოციალური მუშაკი არ უნდა ჩაებას ორმაგ ან მრავალმხრივ ურთიერთობაში მისი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ პირებთან იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ამ პირების ექსპლუატაციის ან მათთვის ზიანის მიყენების საფრთხე.

(დ) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც უზრუნველყოფს ზედამხედველობას, ობიექტურად უნდა შეაფასოს ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი პირების მუშაობა.

3.02 განათლება და პროფესიული ტრენინგი

(ა) სოციალური მუშაკი, რომელიც არის პედაგოგი, პრაქტიკის ინსტრუქტორი სტუდენტებისთვის, ან ტრენერი, უნდა მოქმედებდეს მხოლოდ საკუთარი ცოდნისა და კომპეტენციის ფარგლებში და უნდა უზრუნველყოფდეს სტუდენტებისთვის უახლესი პროფესიული ინფორმაციის მიწოდებას.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც არის პედაგოგი და/ან პრაქტიკის ინსტრუქტორი სტუდენტებისთვის ან ტრენერი, სამართლიანად უნდა შეაფასოს სტუდენტების მუშაობა.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც არის პედაგოგი და/ან პრაქტიკის ინსტრუქტორი, უნდა უზრუნველყოს კლიენტების ინფორმირება იმ შემთხვევებში, როდესაც მომსახურებას სტუდენტები აწარმოებენ.

(დ) სოციალური მუშაკი, რომელიც არის პედაგოგი ან პრაქტიკის ინსტრუქტორი, არ უნდა ჩაებას სტუდენტებთან ორმაგ ან მრავალმხრივ ურთიერთობაში იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს სტუდენტის ექსპლუატაციის ან მისთვის პოტენციური ზიანის მიყენების საფრთხე. სოციალური სამუშაოს პედაგოგები და პრაქტიკის ინსტრუქტორები პასუხისმგებელი არიან მკაფიო, სათანადო და ეთნიკური კულტურის შესაბამისი პროფესიული საზღვრების დადგენაზე.

3.03 მუშაობის შეფასება

სოციალური მუშაკი, რომელიც პასუხისმგებელია სხვების მუშაობის შეფასებაზე, ამ ამოცანას ახორციელებდეს ობიექტურად, მკაფიოდ დადგენილი კრიტერიუმების საფუძველზე.

3.04 სოციალური მუშაკის ჩანაწერები კლიენტისა და მომსახურების შესახებ

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს პროფესიული ჩანაწერების სიზუსტე.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა დროულად უნდა განაახლოს პროფესიული ჩანაწერები, რათა უზრუნველყოს მომსახურების უწყვეტი მიწოდება და მომავალში ეფექტურად გაგრძელება.

(გ) სოციალური მუშაკის დოკუმენტაცია მაქსიმალურად უნდა იცავდეს კლიენტის კონფიდენციალობას და უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას მხოლოდ მიწოდებულ მომსახურებასთან დაკავშირებით.

(დ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა შეინახოს ჩანაწერები მომსახურების დასრულების შემდეგაც, რათა უზრუნველყოს მათი საჭიროებისამებრ ხელმისაწვდომობა მომავალში. პროფესიული ჩანაწერები უნდა ინახებოდეს წლების მანძილზე სახელმწიფო კანონებისა ან შესაბამისი კონტრაქტის საფუძველზე.

3.05 ფინანსური ანგარიშის გამოწერა

სოციალური მუშაკის მიერ გაცემული მომსახურების ფინანსური ანგარიში ზუსტად უნდა ასახავდეს მიწოდებული მომსახურების ხასიათს და ასევე უნდა ახდენდეს იმ პირების დასახელებას, რომლებმაც უზრუნველყვეს მომსახურება.

3.06 კლიენტის გადაყვანა

(ა) არის შემთხვევები, როდესაც ინდივიდი, რომელიც იღებს მომსახურებას სხვა სააგენტოდან ან სხვა სოციალური მუშაკისგან, უკავშირდება ახალ სოციალურ მუშაკს სერვისებისთვის. ასეთ შემთხვევაში სოციალურმა მუშაკმა გულდასმით უნდა განიხილოს კლიენტის საჭიროებანი მანამ, სანამ დათანხმებოდეს მომსახურების გაწევაზე. შესაძლო გაუგებრობისა და კონფლიქტის მინიმიზაციის მიზნით სოციალურმა მუშაკმა პოტენციურ კლიენტთან ერთად უნდა იმსჯელოს მომსახურების ამჟამინდელ მიმწოდებლებთან მის ურთიერთობაზე და ასევე განიხილოს ის შესაძლო სარგებელი და საფრთხე, რომელსაც შეიძლება ადგილი ჰქონდეს მომსახურების მიმწოდებლის შეცვლის შემთხვევაში.

(ბ) თუ ახალ კლიენტს გაწეული აქვს მომსახურება სხვა სააგენტოს ან კოლეგის მიერ, სოციალურმა მუშაკმა კლიენტთან ერთად უნდა განიხილოს, აკმაყოფილებდა თუ არა მის ინტერესებს აღნიშნული მომსახურება.

3.07 ადმინისტრაცია

(ა) სოციალური სამუშაოს ადმინისტრატორების მოვალეობაა მოიძიონ პროფესიული რესურსები როგორც თავიანთ სააგენტოებში, ასევე მათ ფარგლებს გარეთ კლიენტის ინტერესების დასაკმაყოფილებლად.

(ბ) სოციალურმა მუშაკებმა უნდა დაიცვან რესურსების განაწილების ღია და ობიექტური პროცედურები. როდესაც შეუძლებელია ყველა კლიენტის ინტერესის დაკმაყოფილება, კლიენტთათვის რესურსების განაწილება უნდა მოხდეს სამართლიანად და სათანადო პრინციპების შესაბამისად.

(გ) სოციალური სამუშაოს ადმინისტრატორებმა უნდა მიიღონ სათანადო ზომები, რათა უზრუნველყონ პერსონალისთვის სათანადო პროფესიული ზედამხედველობის გაწევა.

(დ) სოციალური სამუშაოს ადმინისტრატორებმა ყველა ზომა უნდა მიიღონ იმისათვის, რომ მათ სააგენტოში შექმნილი სამუშაო გარემო შეესაბამებოდეს სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსს. მათ ასევე უნდა მიიღონ ზომები იმისათვის, რათა მათ სააგენტოებში აღმოიფხვრას ყველა ის ფაქტორი, რომელიც არღვევს ან არ შეესაბამება სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსს.

3.08 პროფესიული განათლების გაგრძელება და პერსონალის განვითარება

სოციალური სამუშაოს ადმინისტრატორებმა უნდა გაატარონ შესაბამისი დონისძიებანი თავიანთი სააგენტოების პერსონალის განათლებისა და პროფესიული ტრენინგების უზრუნველსაყოფად. ტრენინგები და განათლების ინიციატივები უნდა პასუხობდეს სოციალური სამუშაოს თანამედროვე ტენდენციებსა და ეთიკის ნორმებს.

3.09 სოციალურ მუშაკების ვალდებულებანი სააგენტოს/დამქირავებლის მიმართ

(ა) სოციალური მუშაკი უნდა ასრულებდეს იმ ვალდებულებებს, რომლებიც მას ეკისრება დამქირავებელი სააგენტოს მიერ.

(ბ) სოციალური მუშაკი მუდამ უნდა ცდილობდეს თავისი სააგენტოს ეფექტურობის გაძლიერებას/სერვისების გაუმჯობესებას.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს დამქირავებლის/ხელმძღვანელის ინფორმირებულობა სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსთან და კოდექსის შესაბამის პროფესიულ ქცევასთან დაკავშირებით.

(დ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა დაუშვას, რომ დამქირავებელი ორგანიზაციის პოლიტიკამ, პროცედურებმა ან ადმინისტრაციულმა ბრძანებებმა ხელი შეუშალოს სოციალური სამუშაოს ეთიკური პრაქტიკა. სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს მისი დამქირავებელი ორგანიზაციის პრაქტიკის შესაბამისობა სოციალური სამუშაოს ეთიკის კოდექსთან.

(ე) სოციალურმა მუშაკმა უნდა მოახდინოს დისკრიმინაციის პრევენცია და აღმოფხვრა დამქირავებელი ორგანიზაციის შიდა პოლიტიკასა და პრაქტიკაში.

(ვ) სოციალური მუშაკები უნდა დასაქმდნენ (ან სტუდენტი უნდა მიაღწიონ პრაქტიკისთვის) მხოლოდ იმ ორგანიზაციებში, რომლებსაც გააჩნიათ შიდა განაწესი და პროცედურები.

(ზ) სოციალური მუშაკი უნდა უფრთხილდებოდეს დამქირავებელი ორგანიზაციის რესურსებს, დაუშვებელია ორგანიზაციის რესურსების გაფლანგვა ან მათი არადანიშნულებისამებრ გამოყენება.;

3.10 შრომასთან დაკავშირებული სადავო საკითხები

(ა) კლიენტების მომსახურებისა და საკუთარი სამუშაო პირობების გაუმჯობესების მიზნით სოციალურ მუშაკებს შეუძლიათ განახორციელონ კოლექტიური ქმედება, შექმნან ან გაწევრიანდნენ პროფკავშირებში.

(ბ) სოციალური მუშაკები, რომლებიც მონაწილეობენ სხვადასხვა სახის აქციებსა თუ გაფიცვებში, უნდა ხელმძღვანელობდნენ პროფესიული ღირებულებებით, ეთიკური პრინციპებითა და სტანდარტებით. აქციის/გაფიცვის მოწყობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღებამდე სოციალურმა მუშაკებმა კარგად უნდა გააანალიზონ მათი მოსალოდნელი ქმედების შესაძლო ზემოქმედება კლიენტებზე.

4. სოციალური მუშაკის, როგორც პროფესიონალის, ეთიკური პასუხისმგებლობა

4.01 კომპეტენტურობა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა მიიღოს შემოთავაზება სამუშაო ადგილთან დაკავშირებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას გააჩნია შესაბამისი კომპეტენცია ან გეგმავს საკუთარი კომპეტენციის სრულყოფას.

(ბ) სოციალური მუშაკი უნდა ისწრაფოდეს პროფესიული ღონის ასამაღლებლად. იგი კრიტიკულად უნდა აფასებდეს პროფესიაში შემოსულ ახალ ტენდენციებს და საჭიროების შემთხვევაში უნდა ეუფლებოდეს ახალ ცოდნას. სოციალური მუშაკი მუდმივად უნდა ეცნობოდეს პროფესიულ ლიტერატურას და უნდა მონაწილეობდეს ტრენინგებსა თუ სხვა საგანმანათლებლო ინიციატივებში, რომლებიც ხორციელდება სოციალური სამუშაოს ეთიკის შესაბამისად.

(გ) სოციალური მუშაკის სამუშაო პრაქტიკა უნდა ეყრდნობოდეს აღიარებულ ცოდნას, მათ შორის ემპირიულს, სოციალური სამუშაოს ეთიკის პრინციპების შესაბამისად.

4.02 დისკრიმინაცია

სოციალურმა მუშაკმა ხელი არ უნდა შეუწეოს დისკრიმინაციის არანაირ გამოვლენას რასის, ეთნიკურობის, ეროვნული წარმოშობის, კანის ფერის, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, ასაკის, ოჯახური მდგომარეობის, პოლიტიკური მრწამსის, რელიგიური რწმენის ან გონებრივი/ფიზიკური შესაძლებლობების ნიშნიდან გამომდინარე.

4.03 პირადი საქმიანობა

სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა დაუშვას, რომ მისმა პირადმა საქმიანობამ შეაფერხოს მისი პროფესიული მოვალეობის განხორციელება.

4.04 უპატიოსნობა, თადლითობა და ტყუილი

სოციალური მუშაკმა არ უნდა მიიღოს მონაწილეობა უპატიოსნო საქციელში, თადლითობასა თუ ტყუილში.

4.05 მდგომარეობის გაუარესება

(ა) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა დაუშვას, რომ მისმა პირადმა თუ სამართლებრივმა პრობლემებმა, ფსიქო-სოციალურმა სტრესმა თუ ფსიქიკური ჯანმრთელობის მდგომარეობამ შეაფერხოს მისი პროფესიონალური განსჯა და მუშაობის უნარი და ამით საფრთხე შეუქმნას კლიენტის ინტერესებს.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა, რომლის პირადი თუ სამართლებრივი პრობლემები, ფსიქო-სოციალური სტრესი თუ ფსიქიკური ჯანმრთელობის მდგომარეობა აფერხებს მის პროფესიულ განსჯასა და მუშაობას, დაუყოვნებლივ უნდა მოიძიოს პროფესიული დახმარება, შეცვალოს საკუთარი სამუშაო დატვირთვა, შეწყვიტოს მუშაობა, ან მიიღოს სხვა ზომები საკუთარ კლიენტთა ინტერესების დასაცავად.

4.06 არასწორი რეპრეზენტაცია

(ა) სოციალურმა მუშაკმა მკაფიოდ უნდა განასხვავოს ის ქმედებანი და განცხადებები, რომლებშიც იგი ჩაბმულია როგორც კერძო პირი და როგორც პროფესიონალი.

(ბ) თუ სოციალური მუშაკი თავისი ორგანიზაციის სახელით აკეთებს რაიმე განცხადებას, მან ზუსტად, ზედმეტი ინტერპრეტაციის გარეშე უნდა გადმოსცეს ორგანიზაციის ოფიციალური პოზიცია.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს საკუთარი პროფესიული კვალიფიკაციის, განათლების, კომპეტენტურობისა თუ მიწოდებული მომსახურების კლიენტისათვის ზუსტი და გადაუჭარბებელი წარდგენა. სოციალური მუშაკი უნდა საუბრობდეს საკუთარი პროფესიული კვალიფიკაციის/ხარისხის შესახებ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას ასეთი კვალიფიკაცია/ხარისხი გააჩნია. სოციალური მუშაკი ვალდებულია აღკვეთოს ყოველგვარი უზუსტობა და მცდარი წარმოდგენა მის კვალიფიკაციასა და პროფესიულ ხარისხთან დაკავშირებით.

4.07 კლიენტთა მოზიდვა

(ა) სოციალური მუშაკი საკუთარი ინიციატივით არ უნდა ეცადოს მოიზიდოს ისეთი პოტენციური კლიენტები, რომლებიც არიან დაუცველნი და ადვილად ექვემდებარებიან სხვათა ზეგავლენის, მანიპულაციას ან ძალადობას.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა მოიპოვოს ალიბი/მოწმის მტკიცებულება სასამართლოსთვის მისი ამჟამინდელი კლიენტებისგან, ან სხვა ისეთი ინდივიდებისგან, რომლებიც გარკვეულ გარემოებათა გამო ადვილად მანიპულირებადნი არიან.

4.08 საკუთარი დამსახურების საზგასმა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა აღნიშნოს საკუთარი დამსახურება მხოლოდ მის მიერ რეალურად შესრულებული სამუშაოდან გამომდინარე.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა აღიაროს სხვების მიერ შესრულებული სამუშაო და მათ მიერ საქმეში შეტანილი წვლილი.

5. სოციალური მუშაკის ეთიკური პასუხისმგებლობა სოციალური სამუშაოს პროფესიისადმი

5.01 პროფესიის მთლიანობა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს სოციალური სამუშაოს პრაქტიკის მაღალი სტანდარტებით განხორციელება.

(ბ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას პროფესიის ღირებულებები, ეთიკა, ცოდნა და მისია. სოციალური მუშაკი უნდა იღწვოდეს პროფესიის პოპულარიზაციისათვის, უნდა მონაწილეობდეს საგანმანათლებლო ინიციატივებში, კვლევაში, კონსულტაციებში და უნდა ახდენდეს პრეზენტაციების ორგანიზებას.

(გ) სოციალური მუშაკი უნდა ეცადოს სოციალურ სამუშაოსთან დაკავშირებული ცოდნის კოლეგებისთვის გაზიარებას პრაქტიკის, კვლევისა და ეთიკის სფეროებში. სოციალური მუშაკი უნდა ცდილობდეს საკუთარი წვლილი შეიტანოს პროფესიული ლიტერატურის გამდიდრებაში და საკუთარი ცოდნა გაუზიაროს ფართო აუდიტორიას პროფესიულ შეხვედრებსა და კონფერენციებზე.

(დ) სოციალური მუშაკი უნდა ებრძოდეს სოციალური სამუშაოს არალეგალურ და არაკვალიფიციურ პრაქტიკას.

5.02 შეფასება და კვლევა

(ა) სოციალურმა მუშაკმა უნდა აწარმოოს სოციალური სამუშაოს პოლიტიკის, პროგრამებისა და პრაქტიკული საქმიანობის მონიტორინგი და შეფასება.

(ბ) პროფესიული ცოდნის წყაროების გამდიდრების მიზნით, სოციალურმა მუშაკმა პოპულარიზაცია უნდა გაუწიოს კვლევას სოციალურ სამუშაოში.

(გ) სოციალურმა მუშაკი კრიტიკულად უნდა მიუდგეს სოციალური სამუშაოს სფეროში აღმოცენებულ სიახლეებს და უნდა შეისწავლოს ისინი. სოციალური მუშაკი ვალდებულია გამოიყენოს შეფასების მეთოდები და კვლევის შედეგები პროფესიულ პრაქტიკაში.

(დ) შეფასების/კვლევის განმახორციელებელმა სოციალურმა მუშაკმა უნდა გაითვალისწინოს მისი საქმიანობის შესაძლო შედეგები და უნდა დაიცვას ის წესები, რომლებიც გათვალისწინებულია კვლევისა და შეფასების მონაწილე ინდივიდების დასაცავად. ასეთ შემთხვევებში სოციალურმა მუშაკმა ასევე უნდა მიიღოს კონსულტაციები შესაბამისი ორგანიზაციიდან.

(ე) შეფასების/კვლევის განმახორციელებელმა სოციალურმა მუშაკმა კვლევის ყველა მონაწილისგან უნდა მიიღოს კვლევაში ნებაყოფლობით მონაწილეობაზე წერილობითი თანხმობა. თანხმობაში საჭიროებისამებრ აღნიშნული უნდა იყოს, რომ ინდივიდს მონაწილეობაზე უარის თქმა შეუძლია და ეს მას არ მიაყენებს ზიანს და არ დააკისრებს არანაირ ჯარიმას. თანხმობა უნდა ითვალისწინებდეს მონაწილეთა ინტერესებს, უნდა იცავდეს მათ კონფიდენციალობასა და ღირსებას. თანხმობის ბარათში უნდა იყოს ახსნილი, თუ რა მოეთხოვება კვლევაში/შეფასებაში მონაწილე ინდივიდს, რა სახისა და ხანგრძლივობისაა მისი მონაწილეობა, ასევე კვლევაში მონაწილეობის რისკები და სარგებელი პოტენციური მონაწილისათვის.

(ვ) თუ კვლევის/შეფასების მონაწილეებს არ შეუძლიათ კვლევაში ჩართვის შესახებ ინფორმირებული თანხმობის მიცემა, სოციალურმა მუშაკმა პოტენციურ მონაწილეებს დაწვრილებით უნდა აუხსნას კვლევაში მონაწილეობის დეტალები და უნდა მოიპოვოს მათგან თანხმობა რამდენადაც ეს

შესაძლებელია, ხოლო წერილობითი თანხმობა კი მოპოვებული უნდა იქნეს ასეთი პირის შესაბამისი რწმუნებულისგან.

(ზ) სოციალურმა მუშაკმა არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დაგეგმოს ან აწარმოოს კვლევა/შეფასება თანხმობის პროცედურების შესრულების გარეშე ან ისეთი კვლევა, როგორცაა მაგალითად, ნატურალისტური დაკვირვებისა და საარქივო კვლევის გარკვეული ფორმები. ასეთი რამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება მოხდეს, თუ არსებობს ძლიერი მტკიცებულება იმისა, რომ ასეთი კვლევა გამართლებულია შესაძლო სამეცნიერო, საგანმანათლებლო და ან სხვა მნიშვნელოვანი ღირებულებების გამო და რომ არ არსებობს სხვა ასეთი ეფექტური ალტერნატიული პროცედურა წერილობითი თანხმობის მოპოვების პირობებში.

(თ) სოციალურმა მუშაკმა კვლევის/შეფასების მონაწილეებს უნდა შეატყობინოს, რომ მათ ნებისმიერ დროს შეუძლიათ შეწყვიტონ მონაწილეობა კვლევაში ჩართვა ყოველგვარი ჯარიმის გარეშე.

(ი) სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს კვლევის/შეფასების მონაწილეები შესაბამისი რესურსებით/მომსახურებით.

(კ) კვლევის/შეფასების გამახორციელებელმა სოციალურმა მუშაკმა მონაწილეები უნდა დაიცვას ფიზიკური თუ გონებრივი სტრესის, კვლევასთან ასოცირებული სხვადასხვა სახის ზიანისა და საფრთხისგან.

(ლ) სოციალურმა მუშაკმა, რომელიც ახორციელებს პროფესიული მომსახურების (სერვისების) შეფასებას, მოპოვებული ინფორმაცია უნდა გამოიყენოს მხოლოდ პროფესიული მიზნებით და უნდა გააცხადოს იგი მხოლოდ იმ ინდივიდებთან, რომლებსაც პროფესიული კავშირი აქვთ აღნიშნულ ინფორმაციასთან.

(მ) კვლევის/შეფასების განმახორციელებელმა სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს მონაწილეთა კონფიდენციალობა, ისევე, როგორც მათგან მოპოვებული ინფორმაციის კონფიდენციალობა. სოციალური მუშაკი ვალდებულია კვლევის მონაწილეებს შეატყობინოს იმ შეზღუდვების შესახებ,

რაც მათ კონფიდენციალობასთან დაკავშირებით არსებობს. მან ასევე უნდა შეატყობინოს მონაწილეებს, თუ რა ზომები იქნება მიღებული მათი კონფიდენციალობის დასაცავად და როდის მოხდება კვლევის ჩანაწერების ლიკვიდაცია.

(ბ) კვლევის/შეფასების ანგარიშის მომზადებისას სოციალური მუშაკი ვალდებულია არ გამოააშკარაოს მონაწილეთა კონფიდენციალური ინფორმაცია იმ შემთხვევაში, თუ მას არ აქვს მოპოვებული თანხმობა მონაწილისგან ინფორმაციის საჯაროობაზე.

(ო) სოციალური მუშაკი ვალდებულია ზუსტად გადმოსცეს კვლევის/შეფასების შედეგები. სოციალურმა მუშაკმა არ უნდა გააყაღოს კვლევის/შეფასების შედეგები.

(პ) შეფასების/კვლევის განმხორციელებელი სოციალური მუშაკი სიფრთხილით უნდა მოეკიდოს ისეთ შემთხვევებს, როდესაც არსებობს კვლევის მონაწილეებთან ინტერესთა კონფლიქტის ან ორმაგი ურთიერთობის საფრთხე. სოციალური მუშაკი ვალდებულია კვლევის მონაწილეებს შეატყობინოს შესაძლო ან არსებული ინტერესთა კონფლიქტის შესახებ და ეცადოს ასეთი საკითხების გადაჭრას ისე, რომ მონაწილეთა ინტერესები იყოს მაქსიმალურად დაცული.

(ჟ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა გაიდრმაგოს ცოდნა კვლევის პრაქტიკის ეთიკასთან დაკავშირებით და უნდა გაუზიაროს იგი სტუდენტებსა და კოლეგებს.

6. სოციალური მუშაკის ეთიკური პასუხისმგებლობა ფართო საზოგადოების მიმართ

6.01 სოციალური კეთილდღეობა

სოციალური მუშაკი ხელს უნდა უწყობდეს საზოგადოების საერთო კეთილდღეობის ამაღლებას, როგორც ადგილობრივ, ასევე გლობალურ დონეზე. იგი უნდა იღწვოდეს ინდივიდებისა და ინდივიდთა ჯგუფების, თემებისა და ზოგადი სოციალური პირობების გასაუმჯობესებლად. სოციალურმა მუშაკმა ხელი უნდა შეუწყოს ისეთი სოციალური გარემოს შექმნას, რომელშიც დაცულია ადამიანის ძირითადი უფლებები. მისი მოვალეობაა საზოგადოების სოციალური, ეკონომიკური და პოლიტიკური პირობების გაუმჯობესება, იმ კულტურული ღირებულებებისა და ინსტიტუტების წინ წამოწევა, რომლებიც ხელს უწყობენ სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრებას.

6.02 მოსახლეობის მონაწილეობა

სოციალური მუშაკი ხელს უნდა უწყობდეს მოსახლეობის ინფორმირებულ მონაწილეობას სოციალური პოლიტიკისა და ინსტიტუტების ფორმირებაში.

6.03 მოსახლეობაში შექმნილი კრიზისული მდგომარეობა

სოციალურმა მუშაკმა მაქსიმალურად უნდა უზრუნველყოს სათანადო პროფესიული მომსახურება კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი მოსახლეობისათვის.

6.04 სოციალური და პოლიტიკური ქმედება

(ა) სოციალური მუშაკი უნდა ჩაებას სოციალურ და პოლიტიკურ ქმედებაში იმ მიზნით, რომ ყოველმა მოქალაქემ მიიღოს თანაბარი უფლება სხვადასხვა რესურსზე, დასაქმებასა თუ მომსახურებაზე. სოციალურმა მუშაკმა

უნდა გააცნობიეროს პოლიტიკის ზემოქმედება მის სამუშაო პრაქტიკაზე და უნდა ეცადოს პოლიტიკასა და კანონმდებლობაში ცვლილებების სტიმულირებას სოციალური პირობებისა და სოციალური სამართლიანობის გასაძლიერებლად.

(ბ) სოციალური მუშაკი უნდა ცდილობდეს საზოგადოების წევრთა შესაძლებლობებისა და არჩევანის უფლების გაძლიერებას, განსაკუთრებით კი იმ ინდივიდთათვის, რომლებიც მიეკუთვნებიან საზოგადოების სოციალურად დაუცველ ფენებს.

(გ) სოციალურმა მუშაკმა უნდა იბრძოდეს ისეთი ღირებულებების დასამყარებლად, რომლებიც აამაღლებს პატივისცემას საზოგადოების ეთნიკური და სოციალური მრავალფეროვნების მიმართ. საკუთარ საქმიანობაში სოციალურმა მუშაკმა უნდა უზრუნველყოს კულტურული მრავალფეროვნების შესახებ ცოდნის გამდიდრება და ხელი უნდა შეუწყოს ისეთ პროგრამებს, რომლებიც მხარს უჭერს ეთნიკური და კულტურული მრავალფეროვნების შესახებ საზოგადოების ინფორმირებას. სოციალურმა მუშაკმა უნდა დაიცვას ადამიანთა თანასწორობა და სოციალური სამართლიანობა.

(დ) სოციალური მუშაკი უნდა ებრძოდეს ექსპლუატაციასა და დისკრიმინაციას საზოგადოების ნებისმიერი წარმომადგენლის, ინდივიდთა ჯგუფის თუ გარკვეული ფენის მიმართ რასის, ეთნიკურობის, ეროვნული წარმოშობის, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, ასაკის, ოჯახური მდგომარეობის, პოლიტიკური მრწამსის, რელიგიის, რწმენის ან გონებრივი/ფიზიკური შესაძლებლობების ნიშნიდან გამომდინარე.